

Ons kenmerk: ACM/DE/2016/207067_OV
Zaaknummer: 16.1175.52

**Besluit tot vaststelling van de toegestane inkomsten voor
TenneT TSO B.V. als netbeheerder van het net op zee voor het jaar 2017**

**Pagina
1/14**

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding en leeswijzer	3
2. Context van dit besluit.....	4
3. Samenhang met andere besluiten	6
4. Procedure van totstandkoming van dit besluit	8
5. Vaststelling toegestane inkomsten 2017	9
6. Beoordeling inkomstenvoorstel	11
6.1. Correcties	11
6.2. Belastingrente	12
6.3. Conclusie.....	12
7. Dictum	14

1. Inleiding en leeswijzer

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna tevens: ACM) uitvoering aan artikel 42e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet). Op grond hiervan stelt ACM jaarlijks de toegestane inkomsten van de netbeheerder van het net op zee vast, voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, a tot en met l en q, van de E-wet (hierna: toegestane inkomsten).
2. Onderhavig besluit betreft de vaststelling van de toegestane inkomsten voor TenneT TSO B.V., als netbeheerder van het net op zee (hierna: TenneT) voor het jaar 2017. Deze inkomsten gelden voor de aanleg en het beheer van het net op zee als bedoeld in artikel 15a, eerste lid, van de E-wet.
3. Dit besluit bestaat uit een aantal hoofdstukken. Hoofdstuk 2 geeft de context van dit besluit. Hoofdstukken 3 en 4 bevatten de samenhang met andere besluiten en de procedure van totstandkoming van dit besluit. In hoofdstuk 5 worden de toegestane inkomsten bepaald. Hoofdstuk 6 bevat de beoordeling van het inkomstenvoorstel van TenneT. In hoofdstuk 7 staat het dictum verwoord.
4. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2017.

2. Context van dit besluit

5. ACM houdt onafhankelijk toezicht op de elektriciteitsmarkt met als doel deze markt zo effectief mogelijk te laten werken. Elektriciteit wordt getransporteerd via het landelijk transportnet en regionale transportnetten. Ingevolge de artikelen 10, tweede lid, en 16, derde lid, van de E-wet hebben netbeheerders een wettelijk monopolie. Afnemers met een aansluiting op een bepaald net kunnen niet zelf bepalen door welk bedrijf zij het transport willen laten verrichten. Zij zijn gebonden aan de netbeheerder die het net beheert waar zij een aansluiting op hebben.
6. TenneT is per september 2016 aangewezen als netbeheerder van het net op zee.¹ Dit betekent dat TenneT bij de aanleg en bij het beheer van het net op zee geen concurrentie van andere netbeheerders ondervindt.
7. In de E-wet zijn de taken van de netbeheerders bepaald. Voor de netbeheerder van het net op zee staan deze taken onder meer opgesomd in artikel 16, eerste lid, a tot en met l en q, van de E-wet. De netbeheerder van het net op zee heeft onder meer als taak om zijn netten in werking te hebben, te onderhouden en de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen. Daarnaast heeft hij als taak om de netten aan te leggen, te herstellen, te vernieuwen of uit te breiden. De netbeheerder van het net op zee voert zijn taken uit in overeenstemming met het ontwikkelkader als bedoeld in artikel 16e, eerste lid, van de E-wet. Het beheer van de netten maakt onderdeel uit van een gesloten systeem. Het is de netbeheerder ingevolge artikel 17 van de E-wet niet toegestaan goederen of diensten waarmee hij in concurrentie treedt te leveren, met uitzondering van de in dat artikel limitatief opgesomde werkzaamheden. Artikel 43 van de E-wet stelt daarbij dat een netbeheerder verplicht is een afzonderlijke boekhouding te voeren voor het beheer van de netten op grond van zijn taken.
8. Netbeheerders hebben er belang bij dat zij de efficiënte kosten, inclusief een redelijk rendement, die zij maken om te voldoen aan deze taken, kunnen terugverdienen. Het ontbreken van directe concurrenten bij het uitvoeren van de taken zou ertoe kunnen leiden dat de netbeheerder onvoldoende doelmatig werkt, te hoge kosten doorberekent of tussen verschillende typen afnemers discrimineert. De afnemers worden in dergelijke gevallen benadeeld. Afnemers zijn daarom gebaat bij een bevordering van de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport en van de uitvoering van de taken.

¹ Bij brief van de minister van Economische Zaken, 5 september 2016, DGETM-EI/ 16112338.

9. De wetgever heeft ACM daarom belast met de taak om een reguleringssystematiek vast te stellen waarmee de netbeheerder een prikkel krijgt om net zo doelmatig te handelen als bedrijven die wel concurrentie ondervinden, en om zowel de kwaliteit als ook de efficiëntie te verbeteren. Omdat TenneT een wettelijk monopolie heeft, stelt ACM met het onderhavig besluit de toegestane inkomsten vast voor de uitvoering van haar taken. De reguleringssystematiek is erop gericht te voorkomen dat TenneT een onredelijk hoge vergoeding krijgt voor de uitvoering van haar taken. Daarnaast is van belang dat TenneT wel de efficiënte kosten die zij maakt voor het verrichten van de wettelijke taken, kan terugverdienen. Als TenneT de noodzakelijke efficiënte kosten (inclusief een redelijk rendement) vergoed krijgt, komen noodzakelijke investeringen in kwaliteit, en daarmee de leveringszekerheid van elektriciteit, niet in gevaar. De vergoeding voor de uitvoering van de taken wordt uiteindelijk vastgesteld via de toegestane inkomsten. In hoofdstuk 3 – *Samenhang met andere besluiten*, licht ACM nader toe hoe de hierboven omschreven reguleringssystematiek is opgebouwd.

3. Samenhang met andere besluiten

Van methodebesluit en het x-factorbesluit ...

11. Jaarlijks stelt ACM de toegestane inkomsten vast voor TenneT als netbeheerder van het net op zee. ACM vindt het belangrijk om inzichtelijk te maken hoe deze toegestane inkomsten samenhangen met het methodebesluit en de daarvan afgeleide x-factor. ACM hecht hier aan omdat deze besluiten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.
12. ACM legt de methode tot vaststelling van de x-factor voor TenneT vast in een afzonderlijk methodebesluit. Voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021 (hierna: eerste reguleringsperiode) heeft ACM deze methode vastgelegd in het besluit van 12 september 2016 (hierna: methodebesluit net op zee 2017-2021).² De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 42b, eerste lid, van de E-wet.
13. ACM heeft de methode uit het methodebesluit net op zee 2017-2021 toegepast om de hoogte van de x-factor voor TenneT vast te stellen. Voor de eerste reguleringsperiode is de x-factor vastgesteld in het besluit van 26 september 2016 (hierna: x-factorbesluit).³ De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 42c, eerste lid, van de E-wet.

Via het inkomstenvoorstel...

14. TenneT zendt ACM jaarlijks een voorstel voor de toegestane inkomsten voor de uitvoering van haar taken als netbeheerder van het net op zee (hierna: inkomstenvoorstel). Daarbij neemt TenneT het uitgangspunt van kostenoriëntatie, de door ACM vastgestelde x-factor, en de wettelijke formule in acht. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 42d, eerste lid, van de E-wet.

Naar het inkomstenbesluit

15. ACM stelt jaarlijks de toegestane inkomsten voor TenneT als netbeheerder van het net op zee vast. De wettelijke grondslag voor het vaststellen van de toegestane inkomsten is artikel 42e, eerste lid, van de E-wet, waarbij ACM een correctie kan toepassen op grond van het tweede lid van dat artikel.
16. Op grond van artikel 42d, eerste lid, aanhef en onder d en e, van de E-wet moet ACM de kosten schatten van investeringen waarop de Rijkscoördinatieregeling (hierna: RCR) van toepassing is en deze betrekken bij het vaststellen van de toegestane inkomsten van de netbeheerder van het net op zee. Dit betreft de geschatte vermogenskosten (onderdeel d) van RCR-investeringen die nog niet in gebruik zijn genomen en de geschatte kosten (onderdeel e) van RCR-investeringen die in het jaar waarop het voorstel betrekking heeft, in

² Met kenmerk ACM/DE/2016/205076.

³ Met kenmerk ACM/DE/2016/205152.

gebruik worden of zijn genomen. Voor de netbeheerder van het net op zee geldt volgens artikel 20ca van de E-wet dat op elke investering die gedaan wordt om het net op zee te realiseren de Rijkscoördinatierегeling van toepassing is.

17. Daarnaast dient ACM op grond van artikel 42e, tweede lid, aanhef en onder e, van de E-wet de vergoeding te corrigeren die is vastgesteld op basis van de geschatte kosten voor RCR-investeringen en de gerealiseerde efficiënte kosten die daarvan afwijken.

4. Procedure van totstandkoming van dit besluit

18. Met het x-factorbesluit van 26 september 2016 heeft ACM de x-factor voor de eerste reguleringsperiode (2017 – 2021) vastgesteld op exact 0.⁴
19. TenneT dient jaarlijks voor 1 oktober een inkomstenvoorstel aan ACM te zenden. Op 30 september 2016 heeft ACM TenneT uitstel verleend om het inkomstenvoorstel, bedoeld in artikel 42d, eerste lid, van de E-wet, bij ACM in te dienen. Op 14 oktober 2016 heeft ACM het inkomstenvoorstel voor het jaar 2017 van TenneT ontvangen.
20. Op 25 oktober 2016 heeft ACM het inkomstenvoorstel voor twee weken ter inzage gelegd. Tevens is dit op de website van ACM gepubliceerd (www.acm.nl). Gedurende de termijn van de terinzagelegging, die eindigde op 8 november 2016, heeft ACM belanghebbenden in de gelegenheid gesteld een reactie op het inkomstenvoorstel in te dienen.
21. Er zijn geen belanghebbenden die naar aanleiding van de terinzagelegging van het inkomstenvoorstel een reactie hebben ingediend.

⁴ Besluit met kenmerk ACM/DE/2016/205152.

5. Vaststelling toegestane inkomsten 2017

22. Op basis van de wettelijke formule, de x-factor zoals opgenomen in randnummer 18 en de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex zoals opgenomen in randnummer 23, bepaalt ACM de hoogte van de totale inkomsten voor het net op zee voor het jaar 2017 op € 15.300.502. Dit zijn echter nog niet de toegestane inkomsten die TenneT in 2017 mag ontvangen. Om de toegestane inkomsten te bepalen wordt tevens een aantal correcties uitgevoerd.
23. Aan de hand van artikel 42d, eerste lid, onderdeel a, van de E-wet heeft ACM met gebruikmaking van de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek de hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex voor het jaar 2017 berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek. De hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex voor het jaar 2017 bedraagt 0,2.
24. De wetwijziging “tijdig realiseren doelstellingen Energieakkoord”⁵ is van kracht sinds 1 april 2016. De eerste mogelijkheid voor het vergoeden van (vermogens)kosten voor RCR-investeringen is de vaststelling van de toegestane inkomsten voor 2017. ACM betreft bij het bepalen van de toegestane inkomsten voor 2017 daarom eenmalig ook de (vermogens)kosten voor de periode van 1 april 2016 tot en met 31 december 2016.
25. ACM bepaalt de vermogenskosten conform het methodebesluit net op zee 2017-2021. ACM maakt bij het berekenen van de vermogenskosten gebruik van samengestelde rente.
26. ACM voegt geschatte vermogenskosten voor RCR-investeringen die nog niet in gebruik zijn genomen en geschatte kosten voor RCR-investeringen die in gebruik zijn genomen toe aan de inkomsten. Deze correcties betreffen voor het jaar 2017 € 6.946.612 en worden in hoofdstuk 6.1 uitgewerkt.
27. Gelet op het bovenstaande bepaalt ACM de toegestane inkomsten voor het jaar 2017 op € 22.247.114.

⁵ Wet van 23 maart 2016 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (tijdig realiseren doelstellingen Energieakkoord), *Stb.* 2016, 116.

28. ACM merkt op dat de Minister een subsidie kan verstrekken aan de netbeheerder van het net op zee voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van het net op zee.⁶ Indien de subsidie niet of niet geheel toereikend is voor de toegestane inkomsten brengt de netbeheerder van het net op zee het deel dat niet door de subsidie wordt gedekt, in rekening bij de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet.⁷ Deze zal vervolgens deze kosten in rekening brengen bij de afnemers van het landelijk hoogspanningsnet via de transporttarieven op grond van artikel 41c, achtste lid, van de E-wet.⁸

⁶ Artikel 77g van de E-wet. Dit wordt vergoed door middel van de SDE+ subsidie die is gebaseerd op het Besluit stimulering duurzame energieproductie en wordt bekostigd met de tarieven uit de Wet opslag duurzame energie.

⁷ Artikel 42a, derde lid, van de E-wet.

⁸ ACM voegt dit bedrag toe aan de totale inkomsten uit de tarieven van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet. Op grond van artikel 41c, achte lid, van de E-wet past ACM op dit bedrag de formule, bedoeld in artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, van de E-wet niet toe.

6. Beoordeling inkomstenvoorstel

29. ACM licht in dit hoofdstuk toe hoe ACM de toegestane inkomsten berekent.

6.1. Correcties

30. In deze paragraaf beschrijft ACM de volgende correcties:
- Voorbereidingskosten Wind op Zee;
 - Toevoeging geschatte vermogenskosten voor RCR-investeringen;
 - Toevoeging geschatte totale kosten voor RCR-investeringen.

Correcties

31. Voorbereidingskosten Wind op Zee: op grond van artikel 16, tweede lid, onder n, juncto artikel 41ba, eerste lid van de E-wet, zoals die luiden voor de inwerkingtreding van de wetwijziging “tijdig realiseren doelstellingen Energieakkoord”,⁹ mocht TenneT als netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet de reeds gemaakte voorbereidingskosten voor het net op zee betrekken bij haar tarievenvoorstel. Dit geldt voor de voorbereidingskosten die gemaakt zijn vóór de aanwijzing van de netbeheerder van het net op zee. ACM verdisconteert de voorbereidingskosten ná de aanwijzing in de toegestane inkomsten van de netbeheerder van het net op zee. Omdat ACM nog niet de beschikking heeft over de gerealiseerde kosten betreft ACM deze bij de bepaling van de toegestane inkomsten voor 2018.
32. ACM voegt de geschatte vermogenskosten voor RCR-investeringen van het jaar 2016 toe aan de totale inkomsten 2017. De vermogenskosten baseert ACM op de verwachte uitgaven van TenneT in het jaar 2016 die daarmee uitkomen op € 1.270.262. Inclusief belastingrente voegt ACM € 1.314.612 toe aan de totale inkomsten 2017.
33. ACM voegt de geschatte vermogenskosten voor RCR-investeringen van het jaar 2017 toe aan de totale inkomsten 2017. De vermogenskosten baseert ACM op de verwachte uitgaven van TenneT in het jaar 2017 die daarmee uitkomen op € 5.632.000.
34. ACM voegt de geschatte kosten voor RCR-investeringen die in gebruik zijn genomen voor het jaar 2016 en 2017 toe aan de totale toegestane inkomsten. In de jaren 2016 en 2017 worden of zijn naar verwachting echter nog geen activa gerealiseerd voor het net op zee. Met betrekking tot de jaren 2016 en 2017 resulteert dit daarom in een correctie van € 0.

11/14

⁹ Wet van 23 maart 2016 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 (tijdig realiseren doelstellingen Energieakkoord), *Stb.* 2016, 116.

35. Bovenstaande correcties resulteren in een totaal aan correcties van € 6.946.612 in de toegestane inkomsten voor 2017.
36. Voor de eerste reguleringsperiode (2017 tot en met 2021) maakt ACM op voorhand geen gebruik van haar bevoegdheid tot (aanvullende) nacalculaties. ACM meent dat geen van de kostenposten (zoals algemene operationele kosten en inkoopkosten energie en vermogen) hiervoor in aanmerking komt.

6.2. Belastingrente

37. Zoals randnummer 24 beschrijft, vergoedt ACM de geschatte (vermogens)kosten 2016 voor RCR-investeringen. Voor deze correctie wordt vanaf het midden van een periode dat een overschot of tekort is ontstaan rente berekend tot het midden van een periode dat het tekort of overschot in de toegestane inkomsten is verrekend. Aangezien de vermogenskosten worden vergoed vanaf 1 april 2016, is 'het midden van de periode dat een tekort is ontstaan' in dit geval het midden van het derde kwartaal, in plaats van de gangbare 1 juli. Als rente wordt het gewogen gemiddelde genomen van de wettelijke belastingrente, zoals die door het Ministerie van Financiën elk kwartaal wordt vastgesteld (hierna: belastingrente).
38. Met ingang van 1 januari 2013¹⁰ is het percentage van de belastingrente gelijk aan het percentage van de ingevolge artikel 120, eerste lid, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde wettelijke rente,¹¹ met dien verstande dat met ingang van het tweede kwartaal van 2014 het eerstgenoemde percentage ten minste 4 bedraagt.¹² In de laatste twee kwartalen van 2016 bedraagt de belastingrente 4 procent. Voor het jaar 2017 gebruikt ACM een schatting en past zij het recentst gepubliceerde percentage toe (vierde kwartaal 2016: 4,00%).

6.3. Conclusie

39. Op basis van bovenstaande beoordeling heeft ACM de toegestane inkomsten opnieuw berekend.
40. De totstandkoming van de totale toegestane inkomsten staat beschreven in de randnummers 22 tot en met 36. De som van bovengenoemde bedragen en correcties vormt

¹⁰ Zie de Wet van 22 december 2011 houdende wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2012), Staatsblad 2011, 639.

¹¹ Deze algemene maatregel van bestuur is het Besluit wettelijke rente, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 4 december 2014 dat in werking is getreden met ingang van 1 januari 2015 (Stb. 2014, 491).

¹² Zie de Wet van 18 december 2013 tot wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van de Invorderingswet 1990 in verband met de wijziging van de percentages belasting- en invorderingsrente (Wet wijziging percentages belasting- en invorderingsrente), Staatsblad 2013, 568.

het totaal aan toegestane inkomsten voor het jaar 2017 en bedraagt € 22.247.114. In onderstaande tabel is de opbouw van deze inkomsten weergegeven.

Tabel 1. Toegestane inkomsten voor het jaar 2017.

	Bedrag in € inclusief belastingrente	Bedrag in € exclusief belastingrente
Totale inkomsten 2017	15.300.502	
<i>Correcties</i>		
Toevoeging geschatte kosten RCR-investeringen 2016	0	0
Toevoeging geschatte vermogenskosten RCR-investeringen 2016	1.314.612	1.270.262
Toevoeging geschatte kosten RCR-investeringen 2017	0	
Toevoeging geschatte vermogenskosten RCR-investeringen 2017	5.632.000	
Totaal correcties	6.946.612	
Totaal toegestane inkomsten 2017	22.247.114	

7. Dictum

41. Op grond van artikel 42e, eerste lid, van de E-wet stelt de Autoriteit Consument en Markt de toegestane inkomsten voor 2017 voor TenneT TSO B.V. als netbeheerder van het net op zee vast op € 22.247.114.
42. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts zal de Autoriteit Consument en Markt dit besluit op haar internetpagina (www.acm.nl) publiceren en ter inzage leggen ten kantore van ACM.
43. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2017.

Den Haag,

Datum: 25 november 2016

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.

mr. P.C.M. Bijlenga
Teammanager Directie Energie

14/14

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.